

Sygn. akt X Ga 295/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy

w składzie

o.o.1.Przewodniczący Sędzia SO Lesław Zieliński

Sędzia SO Katarzyna Żymelka (spr.)

Sędzia SO Małgorzata Korfanty

Protokolant Joanna Gołosz

po rozpoznaniu w dniu 12 grudnia 2014 roku w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa: **D. A.**

przeciwko: **(...) Spółce Akcyjnej w S.**

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez pozwaną

od wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 24 czerwca 2014r.

sygn. akt VI GC 356/11

1. zmienia zaskarżony wyrok w pkt 1 i 3 w ten sposób, że:

a) zasądza od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w S. na rzecz powoda D. A. kwoty:

i. 1.215,50 (jeden tysiąc dwieście piętnaście 50/100) złotych z ustawowymi odsetkami od 21 sierpnia 2010r.;

ii. 644,03 (sześćset czterdzieści cztery 03/100) złotych z ustawowymi odsetkami od 18 kwietnia 2011r.;

(...). 3,10 (trzy 10/100) złote;

b) oddala powództwo w pozostałym zakresie;

c) zasądza od powoda D. A. na rzecz pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w S. kwotę 2.016,75 (dwa tysiące szesnaście 75/100) złotych tytułem kosztów procesu;

d) nakazuje pobrać od powoda D. A. na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Rejonowy w Rybniku) kwotę 391.80 (trzy dziewięćdziesiąt jeden 80/100) złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych;

e) nakazuje pobrać od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w S. na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Rejonowy w Rybniku) kwotę 65,05 (sześćdziesiąt pięć 05/100) złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych;

2. oddala apelację w pozostałym zakresie;

3. zasądza od powoda D. A. na rzecz pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w S. kwotę 90 (dziewięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów w postępowaniu odwoławczym.

SSO Katarzyna Żymelka SSO Lesław Zieliński SSO Małgorzata Korfanty

X Ga 295/14

UZASADNIENIE

Powód D. A. wniósł o zasądzenie od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w S. należności stanowiącej odszkodowanie wraz z ustawowymi odsetkami oraz skapitalizowanych ustawowych odsetek za opóźnienie w zapłacie odszkodowania z dalszymi ustawowymi odsetkami od 10 stycznia 2011 r.

Pozew został wniesiony 18 kwietnia 2011 r.

Wyrokiem z dnia 24 czerwca 2014 r. Sąd Rejonowy w Gliwicach zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 2.114,99 zł wraz z ustawowymi odsetkami, oddalił powództwo w pozostałym zakresie, a rozstrzygnięcie o kosztach procesu pozostawił referendarzowi sądowemu.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 13 lipca 2010 r. w wyniku zdarzenia drogowego doszło do uszkodzenia samochodu marki N. (...) o nr rej. (...) stanowiącego własność powoda. W toku postępowania likwidacyjnego ustalono, że uszkodzenie pojazdu kwalifikuje się jako szkoda całkowita. Decyzją z dnia 3 grudnia 2010 r. pozwana przyznała powodowi tytułem odszkodowania kwotę 20.784,50 zł.

Sąd Rejonowy za podstawę ustalenia zakresu uszkodzeń i wysokości szkody przyjął wartość pojazdu przed szkodą oraz wartość pozostałości, określone w opinii biegłego sądowego na kwoty 31.000 zł netto oraz na kwotę 8.900 zł netto. Wartość szkody stanowiła różnicę pomiędzy wartością rynkową samochodu a wartością jego pozostałości tj. kwotę 22.100 zł netto.

Sąd I instancji zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.315,50 zł, stanowiącą różnicę pomiędzy ustaloną wysokością szkody a wypłaconą dotychczas przez pozwaną kwotą odszkodowania w wysokości 20.784,50 zł oraz odsetki ustawowe za opóźnienie w wypłacie odszkodowania, zaś w pozostałej części Sąd powództwo oddalił.

Apelację od powyższego wyroku wywiodła pozwana, zaskarżając go w zakresie punktu 1 ponad kwotę 1.854,15 zł zarzucając mu naruszenie przepisów prawa procesowego tj. art. 233 k.p.c. poprzez błędną i arbitralną ocenę dowodów, a to decyzji z dnia 13 kwietnia 2011 roku i kopii polecenia wypłaty z których to dowodów wynika, że pozwana wypłaciła dodatkowo na rzecz powoda kwotę 260,84 zł oraz błąd w ustaleniach faktycznych polegający na pominięciu faktu, iż pozwana wypłaciła powodowi kwotę 260,84 zł. Pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa co do kwoty 260,84 zł i zasądzenie kosztów postępowania.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego. Wskazał on, że z samego wydania decyzji z dnia 13 października 2011 r. nie wynika, że kwota 100 zł została mu zapłacona, a w zakresie kwoty 160,84 zł wskazał, że dotyczyła zaległych odsetek i nie może być zaliczona na poczet należności głównej.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja w części zasługuje na uwzględnienie.

Zarzuty podniesione w apelacji są zasadne.

Odnosząc się do zarzutów naruszenia przepisów prawa procesowego tj. błędnej oceny dowodów o błędzie w ustaleniach faktycznych należy wskazać, że przyjęta w ustawie swobodna ocena dowodów nie oznacza dowolności w ocenie dowodów.

Przepis art. 233 k.p.c. stanowi, że ocena sądu ma być oparta na wszechstronnym rozważeniu zebranego materiału. Taka ocena obejmuje kolejno uporządkowanie dowodów, odniesienie się do wszystkich przeprowadzonych dowodów i każdego z osobna i w konsekwencji wskazanie, które z faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy zaistniały bądź nie zaistniały. Istotą oceny dowodów jest wybranie tych, które weszły w skład podstawy rozstrzygnięcia i odrzucenie tych, którym sąd odmówił wiarygodności i mocy dowodowej. Natomiast moc dowodowa to przekonanie sądu, jakie uzyskał po przeprowadzeniu dowodu o istnieniu lub nieistnieniu określonego faktu, którego dowód dotyczył (zob. wyrok SA w Gdańsku z dnia 5 maja 2009 r., I ACa 111/09, Przegląd Orzecznictwa Sądu Apelacyjnego w Gdańsku 2009, nr 1, poz. 58; wyrok SA w Poznaniu z dnia 22 grudnia 2005 r., I ACa 540/05).

Sąd Rejonowy dopuścił się naruszenia art. 233 § 1 k.p.c.

Na rozprawie w dniu 21 czerwca 2011 r. Sąd Rejonowy dopuścił m. in. dowody z poleceń wypłaty z dnia 13 kwietnia 2011 r., znajdujących się na kartach 34 i 35 na okoliczność kiedy i w jakiej wysokości oraz z jakiego tytułu zostały dokonane przez pozwaną dalsze wypłaty na rzecz powoda. Również w pisemnym uzasadnieniu wyroku Sąd Rejonowy wskazał, że stan faktyczny sprawy ustalił m. in. na podstawie tych dowodów tj. poleceń wypłaty na k. 34 i 35. Sąd Rejonowy, pomimo dopuszczenia tych dowodów i wskazania, że na ich podstawie ustalił stan faktyczny, w ogóle się do nich nie odniósł w pisemnych ustaleniach faktycznych, ani też nie dokonał ich oceny. Sąd Rejonowy ustalając fakty, a w tym wysokość należnej powodowi kwoty z tytułu odszkodowania, ustalił że powód otrzymał od pozwanej jedynie kwotę 20.784,50 zł. Nie odniósł się do dowodów z dokumentów stanowiących polecenie zapłaty powodowi dalszych kwot tj. 100 zł oraz 160, 84 zł, pomimo dopuszczenia dowodów z tych dokumentów. Sąd I instancji również nie wskazał przyczyn, dla których tym dokumentom odmówił wiarygodności, do czego był obowiązany na podstawie art. 328 k.p.c.

Tym samym Sąd naruszył reguły swobodnej oceny dowodów. Sąd I instancji dokonał również błędnych ustaleń faktycznych w zakresie wysokości należności wypłaconych powodowi przez pozwaną.

Pozwana w odpowiedzi na pozew wskazała na dokonanie powodowi w dniu 13 kwietnia 2011 r. wypłaty dalszych kwot. Wraz z odpowiedzią na pozew złożyła wydruki polecenia wypłat kwoty 100 zł tytułem odszkodowania oraz kwoty 160,84 zł tytułem odsetek. Ponadto złożyła pismo z 13 kwietnia 2011 r. adresowane do Kancelarii reprezentującego powoda pełnomocnika, w treści którego wskazała, że przyznała powodowi dalszą kwotę 100 zł po ponownym oszacowaniu wysokości odszkodowania oraz podała sposób wyliczenia odsetek w kwocie 160,84 zł oraz wysokości kwot od jakich zostały one naliczone.

Powód w toku procesu w ogóle nie odniósł się do treści tych dokumentów. W szczególności nie kwestionował otrzymania podanych przez pozwaną kwot tj. 100 zł oraz 160, 84 zł. Odnosząc się natomiast do stanowisko powoda, zawartego w odpowiedzi na apelację, że wydanie decyzji z 13 października 2011 r. dotyczące kwoty 100 zł nie dowodzi, że została ona powodowi zapłacona, należy wskazać, że:

- po pierwsze powód nie neguje otrzymania kwoty 100 zł, jedynie wskazuje że wydanie decyzji nie świadczy o jej wypłacie,
- po drugie fakt wypłaty powodowi kwoty nie jest wywodzony z wydania decyzji, a jedynie z dokumentu polecenia wypłaty tej kwoty,
- wreszcie po trzecie, powód w trakcie procesu nie kwestionował jej otrzymania, a zatem ewentualne jego przeciwne twierdzenia na etapie postępowania apelacyjnego są niewiarygodne.

Dodatkowo należy wskazać, że obie kwoty zostały przelane na rachunek pełnomocnika powoda, reprezentującego go w niniejszym procesie, który to rachunek został podany przez adwokata w treści wezwania pozwanej do zapłaty z 3 stycznia 2011 r.

Co do drugiej kwoty, żądanej przez powoda tytułem skapitalizowanych odsetek za opóźnienie w zapłacie przez pozwaną odszkodowania, Sąd Okręgowy uwzględnił, że pozwana w toku procesu zapłaciła powodowi kwotę 160,84 zł, na którą złożyła się kwota 155,46 zł stanowiąca skapitalizowane ustawowe odsetki od kwoty wypłaconego odszkodowania w wysokości 20.784,50 zł za okres od 16 listopada 2010 r. do 6 grudnia 2010 r. oraz kwota 5,38 zł stanowiąca skapitalizowane ustawowe odsetki od kwoty wypłaconego dalszego odszkodowania w wysokości 100 zł za okres od 16 listopada 2010 r. do 5 kwietnia 2011 r.

Powodowi zostało wypłacone odszkodowanie w łącznej kwocie 20.884,50 zł, a zatem kwota żądana przez powoda tytułem odszkodowania winna wynosić 11.215,50 zł.

Zasadnie powód domagał się ustawowych odsetek od kwoty odszkodowania od 21 sierpnia 2010 r.

Zgodnie z (art. 817 § 1 k.c.) ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku. Świadczenie ubezpieczyciela ma zatem charakter terminowy. Gdy wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności ubezpieczyciela albo wysokości świadczenia okaże się niemożliwe, świadczenie powinno zostać spełnione w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe (art. 817 § 2 k.c.). Oznacza to, że spełnienie świadczenia w terminie późniejszym może być usprawiedliwione jedynie wówczas, gdy ubezpieczyciel powoła się na istnienie przeszkód w postaci niemożliwości wyjaśnienia okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności albo wysokości świadczenia, mimo działań podejmowanych ze szczególną starannością (por. wyrok Sądu Najwyższego z 18 listopada 2009 r., II CSK 257/09).

Pozwana została zawiadomiona o wypadku 16 lipca 2010 r., zatem od tej daty rozpoczął bieg termin trzydziestu dni do wypłaty odszkodowania. Pozwana nie powoływała się w niniejszym procesie na przeszkody uniemożliwiające jej wypłatę odszkodowania w terminie wskazanym w art. 817 § 1 k.c., a nie spełniając go popadła w opóźnienie (art. 481 § 1 k.c.).

Wobec powyższego, zgodnie z żądaniem powoda, ustawowe odsetki od zasądzonej na rzecz powoda dalszej kwoty odszkodowania należało zasądzić od dnia wskazanego w pozwie.

Mając powyższe na uwadze, należy wskazać, że żądanie powoda z tytułu ustawowych odsetek za opóźnienie w zapłacie przez pozwaną odszkodowania w wysokości 20.784,50 zł było zasadne jedynie co do kwoty 644,03 zł, która to kwota stanowiła stanowiąca skapitalizowane ustawowe odsetki od kwoty wypłaconego odszkodowania w wysokości 20.784,50 zł za okres od 21 sierpnia 2010 r. do 15 listopada 2010 r., bowiem za dalszy okres powód otrzymał odsetki za opóźnienie w zapłacie mu odszkodowania.

Zaskarżony wyrok podlegał również zmianie z uwagi na naruszenie przez Sąd Rejonowy przepisu art. 482 k.c., zgodnie z którym od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa, chyba że po powstaniu zaległości strony zgodziły się na doliczenie zaległych odsetek do dłuższej sumy.

Sąd I instancji błędnie przyjął, że ustawowe odsetki od kwoty skapitalizowanych odsetek za opóźnienie w wypłacie powodowi odszkodowania należą się od dnia wcześniejszego niż wytoczenie powództwa.

Sąd Okręgowy wziął pod rozwagę w granicach zaskarżenia naruszenie prawa materialnego popełnione przez Sąd Rejonowy, który nieprawidłowo zasądził ustawowe odsetki od wypłaconego przez pozwaną odszkodowania od daty poprzedzającej dzień wytoczenia powództwa.

Należy wskazać, że postępowanie apelacyjne choć jest postępowaniem odwoławczym i kontrolnym, to jednak zachowuje charakter postępowania rozpoznawczego. Oznacza to, że sąd drugiej instancji ma pełną swobodę jurysdykcyjną, ograniczoną jedynie granicami zaskarżenia (wskazaniem czy wyrok skarżony jest w całości czy tylko w części). W konsekwencji może, a jeżeli je dostrzeże - powinien, naprawić wszystkie naruszenia prawa materialnego, niezależnie od tego, czy zostały wyknięte w apelacji.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 1 w ten sposób, że zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.215,50 zł z ustawowymi odsetkami oraz kwotę 644,03 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu tj. 18 kwietnia 2011 r., oraz kwotę 3,10 zł tytułem skapitalizowanych ustawowych odsetek od zapłaconej powodowi z opóźnieniem kwoty odszkodowania w wysokości 100 zł za okres od 21 sierpnia 2010 r. do 15 listopada 2010 r.

W pozostałym zakresie apelacja na podstawie art. 385 k.p.c. podlegała oddaleniu.

O kosztach postępowania przed Sądem I instancji orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. stosując zasadę stosunkowego rozdzielenia kosztów.

Z kwoty 13.757,67 zł stanowiącej wartość przedmiotu sporu, zasądzona została kwota 1.215,50 zł oraz 644,03 zł, ponadto rozstrzygając o kosztach postępowania Sąd uwzględnił fakt, że pozwana dokonała zapłaty kwoty 100 zł, w trakcie postępowania, po wniesieniu pozwu do Sądu i po bezskutecznym jej wezwaniu do dobrowolnej zapłaty zaległości. Zgodnie z przyjętą linią orzecznictwa, strona dokonująca spełnienia świadczenia po wniesieniu pozwu do Sądu traktowana jest jako przegrywająca sprawę. Pozwana nie uiszczając zapłaty w terminie ani na skutek wezwania do zapłaty spowodowała, że powód poniósł koszty postępowania w postaci kosztów sądowych i kosztów zastępstwa procesowego.

Powód utrzymał się ze swoim żądaniem w 14,24% wartości przedmiotu sporu. Zgodnie z zasadą stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu strony powinny ponieść jego koszty w takim stopniu, w jakim przegrały sprawę, a zatem powód w 85,76 %, a pozwana w 14,24 %.

Na koszty procesu poniesione przez powoda złożyła się opłata stosunkowa od pozwu w wysokości 688 zł. Nadto w toku procesu powód korzystał z pomocy profesjonalnego pełnomocnika. Zgodnie z § 6 punkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. nr 163, poz. 1348 z późniejszymi zmianami) wynagrodzenie pełnomocnika wynosi 2.400 zł. Opłata skarbową od udzielonego pełnomocnikowi powoda pełnomocnictwa wyniosła 17 zł. Powód w toku sprawy uiściła również zaliczkę na poczet opinii biegłego w kwocie 300 zł. Łącznie koszty procesu poniesione przez powoda wyniosły 3.405 zł.

Z kolei na koszty procesu poniesione przez pozwaną złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika profesjonalnego, z którego pomocy korzystała pozwana w kwocie 2.400 zł, zgodnie z § 6 punkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, opłata skarbową od udzielonego pełnomocnikowi pełnomocnictwa w kwocie 17 zł oraz zaliczka na poczet opinii biegłego w kwocie 500 zł.

Zatem łączne koszty procesu poniesione przez pozwaną wyniosły 2.917 zł, a łączne koszty procesu poniesione przez obie strony wyniosły 6.322 zł.

Powód zgodnie z podaną zasadą powinien ponieść 85,76 % kosztów procesu, a zatem Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 2.016,75 zł tytułem kosztów procesu.

Stosownie do wyniku sporu Sąd nakazał pobrać, na podstawie art. 113 ust. 1 uksc, na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Gliwicach od powoda kwotę 391,80 zł oraz od pozwanej kwotę 65,05 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych stanowiących wynagrodzenie biegłego wypłacone ze środków Skarbu Państwa tj. kwoty 456,85 zł.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. w zw. z art. 108 k.p.c., obciążając nimi w całości powoda, wobec uznania że pozwana uległa jedynie w niewielkiej części żądaniu zawartemu w apelacji. Na koszty postępowania apelacyjnego złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika pozwanej w kwocie 60 zł – zgodnie z § 6 punkt 1 w zw. z § 12 ustęp 1 punkt 1 wskazanego rozporządzenia oraz opłata od apelacji w kwocie 30 zł. Łącznie kwota 90 zł.

/-/ Katarzyna Żymelka /-/ Lesław Zieliński /-/ Małgorzata Korfanty